

35

08

469442

469442

L e z y u l s k o n y v

A Répülési Minisztérium Kollégiumának 1951. augusztus 7.-i üléséről.

Jelen vannak: Róvai József, Jánosi Ferenc, Mihályfi Ernő, Szirmai István, Rödő Ferenc, Berczeller Antal, Somos Ferenc, Kerek Sábor, Torma Ernőné, Nemes Dezső, Mende István, Kovácsik Ferenc, Hajláth János, Fogány Jenő, Balázs István, Kartai László, Molnár István,

1. napirendi pont:

A színházak műsorterme - 1951/52-es színházi évre.

Előadó: Mende István.

Meghívottak: Major Tamás, Horváth Ferenc, Szendrő Ferenc, Both Béla, Apáthy Imre, Téri Árpád, Gáspár Margit, Vidéki István, Debreczeni Ferenc, Molnár József, Szilovák László, Babronaki Béla.

I.

A színházak átszervezésének kérdését és ennek elvi szempontjait részletesen ki kell vinni a közvélemény elő, meg kell magyarázni, miért volt szükséges ez az intézkedés.

Először is ilyan térsulatot akartunk teremteni, amelyek versenyben tudnak a Nemzeti Színházzal. Ez volt a cél az új Madách Színház és a Honvéd Színház létrehozásával. Monopol helyzet a kultarterületen is egészségtelen, de a sok kis-színházzal lehetetlen volt ennek függetlensége.

Szükséges volt az átszervezés, mert színházaink szervezete régi formájban túlteretlenebb volt. A mult színházi évre azt mutatja, hogy a tervezett és kormányhatározat által meghasabban 70-75%-os jegyeladás helyett, csak 50%-os eredményt tudtunk elérni. Itt természetesen a közönségszervezés hiányosságai is tükrözhetők, de a fő ok a színházak munkájának csinvergalomban volt. Pedig, mint a népgazdaságunk bármiely területére, a színházsakra is vonatkozik az, hogy felelősségen átlépve, a színházsra is vonatkozik az, hogy ikezdetben át kell törni az önhallásra. Pekszetesen meg kell csinálni az állami szubvencionálást. Ezt csak úgy tudjuk elérni, ha javítjuk a színházak munkáját, ha a nívőnélénkre vesszük az irányt. Sok kistársulattal ezt nem lehetett elérni. 25-30 tagú csoportval nem lehet komoly munkát végezni, nem lehet emelni a próbák számát és nem lehet repertoár színészakká fejleszteni színészainkat. Vártunk kulturpolitikája, a politikai szempontokat egy pilantra nem szem elől tévesztve, a színvenezet, az elmagyarázott is hangsúlyozza.

Az átszervezés fontos eleme volt a vidéki színházak fejlesztése.

Végül ezekről volt az átszervezésre azért, hogy megtöröljük a színházi és filmterület szorosabb együttműködésének feltételét.

Külön vizsgált színház kártyája:

Sem kell külön vizsgált színház. A Madách és a Honvéd Színház általános saját profiljához tartozók a vizsgálatok is.

Kísérleti színház kérdése:

A Belvárosi színháznak Simon Béusza igazgatása alatt az volt az érdeme, hogy magyar darabokat és a jelennel foglalkozó új magyar darabokat vitt a szíre, akkor, amikor a többi színház még hatalt külögett. Erré többé nincs szükség. Különösen nincs szükség a régi értelemben vett kísérleti színhára, amely mindenfélle nyakat tekert formai öbégatással akarja levenni a látáról a köszönséget. A fiatal szerzők kipróbalhatják országunkban a vidéki színházainkat. De nemcsak a vidéki színházak állnak rendelkezésükre, hanem, ha valami rélig-megdig építések, drámaiag egészességek darabról van szó, a hiányosságok megtárgyalása és többé-kevésbé kijavítása után a budapesti színhászakban is be kell mutatni.

A repertoár kérdése:

Az, hogy az operett színházat is éppen ugy repertoár színháznak fejlesztik mint a többit, mechanikus törökös a műsorteriben. A jó operettek monjenek szériában.

A vidéki színházak ösbemutatói:

Helyes az, hogy a vidéki színházak fejlesztése érdekkében lehetőséget adunk az ösbemutatókra. A Kollégium aszonban óva inti attól a vidéki színhászatot, hogy ezt tulzsáson vigyék. A nívó-különbözőség a pesti és a vidéki színházak között még tagadhatatlanul megvan és a vidéki színházak tanulhatnak a pestiekről. A vidéki színházak műsora tehát tüntessék a pestiek műsorára. Ládásban olyan darabokat mutassanak be, amelyeket már volt alkalmuk pesti előadásban tanulmányozni. Ez nem jelenti a videki színházak lebecslélést. Ebből a szempontból hiányosak a videki színházak műsorterpei. Különösen helytelen az, hogy a Pesten eladtott darabokat legfeljebb egy év mulva láthatja a videki közönség. Ez a hiányosságot nem lehet mindenfélle ösbemutatókkal pótolni.

Magyar darabok, "nyugati klasszikusok".

A Nemzeti Színház akkor Nemzeti Színház ha játsza a "nyugati klasszikusokat" is. Shakespeare nélkülről nincs színházi kultúra; a hiba éppen az, hogy a Madách Színház nem törekedzik a Nemzetivel való konkurenciára ebből a szempontból sem. Feltétlenül segíteni kell a Madách Színházon azzal, hogy a Nemzeti Színház adjon át repertoárjából.

A Kollégium megállapítja, hogy a tervezet nem tartalmazza azokat a darabokat, amelyekről a vita során az igazgatók beszéltek. Jobban állunk magyar darabok dolgában, mint ahogy az a műsortervből kiérül.

Aránytalanság a téma elosztásban:

A kérdést általában úgy vetik fel, hogy milyen arányban áll egymás mellett az "izom" és "paraszttema". Nem helyes ilyen kategorikusan kezelni a problémát, sokkal inkább a részletekhez kell menni. Felületesen szükség van antiklerikális téma. Helyes az a kezdeményezés, amely az ipari tanulókkal foglalkozik. Hallatlanul fontos téma a nők termelésbe való bevonása, azoknak a fejlődési problémáknak, nehézségeknek, konfliktusoknak az ábrázolása, amelyek ezzel kapcsolatban felvetődnek. Egyik legfontosabb problémáuk a köstümökben való viszony. A magyar munkásosztály multja még nincs feldolgozva tudományosan sem, tehát addig nem is kezhetünk hozzá a dráma szempontjából sem.

Borszeti Színház:

Előre kérjük az, hogy a magyar darabjainak felét a Kossuth Szín-
házban adják elő.
A Borszeti drámaügyidjének nem szabad használhat lennie, mert
ez nemcsak a Borszettel dolgozik, hanem az egész magyar szín-
házi életnek.

Haddach Színháza:

Megyelenek az, hogy a volt Haddach Színháza Aranyvesszőt visz ki tovább.
Már az előző évben, rögtön a megindultanál konkurálni kell a
Borszeti Színházzal. A minőség az a színház nem lesznek. A Bors-
zeti Színháztól át kell venniük minden alkotásuktól. Felügyelni
a Haddach-tól kell játszania a Bolyai darabot.

Kovács Színháza:

Csorongelyed állapotban van. A Horváth Színháznak nagy reprezentatív színházzal kell lennie. Az Ünnepi színházzal versenyezni fog-
kell némi de a színházi színvonalas leányüzemból szíkkori kell.
A Horváth Színpadon, mert a meghátra esett az állapottól nem élvez.
A Horváth Színház nem anna jelenti, hogy csak katonai témákkal fog-
alkozik. Rögtönget, katonai erőszereket "Katonai Támfalu" is
bevezetünk a színpadon. A pseudolíricus építészet alkalmazás prob-
lémáit a horvátoknak is megoldni kell.

II.

- 1./ A Kollárium a beavatott alkotásvárost elfogadja a vitában
felülvizsgával kiigazítva.
- 2./ A színházi főosztály és az Irodahivatal az önkéntesekkel
együttműködve hozza létre a Környei drámaügyi tanácsot
de vagy a tanács a legfelsőbb felülvizsgálat, mivelük, hogy
a színházi drámaügyidjeket vállalni lassanak a felülvizsgá-
tót. Megyenes a tanács felülvizsgájuk a darabok előirányával.
- 3./ Újnevezetűleg kihirdetni kell, hogy a színház és a fil-
melművészeti szaktársi bizottság personáljának jöjjön létre,
- 4./ A miniszterium vezetői és filmfesztiválra emellettben dol-
goznak együtt. Úgy kell nézni, miközben tanácsot lesz film-
fesztivál.
- 5./ A dokumentációban filmjezűiben mutatott képek részletek-
ről, melyek a personálhozvalókhez köthetőek az alkotás-
nak, az Irodahivatalnak ennek megfelelőt kell tervezni.
- 6./ "Színház" név kiegészítése" problémát az Irodahivatalnak
megoldni kellene meg, amely nyilvános vita kerülhet.

2. napirendi pont:

A felusinhász működéséről. Előadó: Kende István.

Meghívottak: Márta József, Pálos István, Baksa Béla László,
Ascher Gáskár.

A Kollégium mezőgazdasági, hogy ennek az igény fontos kérdéseknek az előkészítése, igen rossz. Az előkészítés körben a népművelési és a színházi főosztály, valamint a gazdasági főosztályunk nem dolgoztak együtt. Felelőtlensül, hibásodó, dilletáns módon készítették el.

1./ Ki kell viszágálni, ki a felelős a hiányos előkészítésekért.

Felelős: Fogány elvtárs. Határidő: 1 hét.

2./ A nemzetiségi célokra használt kecsit nem szabad viszonyban. A Kollégium megbízza Balázs elvtársát annak kiderítésével, hogy lehetséges-e még egy autóbuszt kapni, / ujjat, használtat, vagy bérleti alapon/ a nélküli, hogy a költségvetés felboroljon.

Felelős: Balázs elvtárs.

Határidő: egy hét.

3./ A színházi főosztályra tegyenek 1-2 értelmes előadót, aki a felusinhászal foglalkozik.

4./ Felül kell viszogálni a tárculat vezetőit politikai szempontból. A politikai felelősekkel fejlett, példamutató magatartással előkerüljön fell kiválogatni.

Felelős: személyzeti főosztály,
színházi főosztály.

5./ Balázs elvtárs viszogálja meg, hogyan lehet növelni a hivatali és osztálytanári a kiadást.

6./ A Kollégium a felusinhász művészeti profiljával kapcsolatban mezőgazdasági, hogy látogatásban próbálkozásról van szó és az elnök hónapok tapasztalatai után meg kell nézni, milyen váltottatásokra van szükség.

7./ Felismerje meg jármű hosszát, ahol, hogy az egyes tárculatok hosszatól függ a rezervátum. Meg kell vizálni előre az eredményeket. A felusinhász neve: Állami Felusinhász.

8./ A Kollégium elvtársi ülésre résztvevői az 1.120.- Ft.

9./ A Kollégium engedélyezni a középiskolaival való felcsendülést pótított ismánybavevésre nélkül.

10./ A Kollégium 1952. ^{járványhelyzeti} teliben jelentést kér a felusinhász működéséről.

K.m.f.